

Annex 2 al Dictamen d'aprovació de la declaració institucional, al més alt nivell, del compromís de lluita contra el frau, el Sistema d'Integritat Institucional i el Pla de Mesures Antifrau de la Diputació de Barcelona i entitats del seu sector públic

Sistema d'Integritat Institucional i Pla de Mesures Antifrau de la Diputació de Barcelona

Febrer de 2022



**Diputació
Barcelona**

Índex

- Introducció i marc normatiu
 - Sistema d'Integritat Institucional
 - Objectiu
 - Àmbit subjectiu
 - Elements del Sistema d'Integritat Institucional
 - Accions del Sistema d'Integritat Institucional: Pla de Mesures Antifrau
 - Estructura organitzativa per a l'impuls i seguiment del Sistema d'Integritat Institucional i del Pla de Mesures Antifrau
 - Recursos pel desenvolupament del Sistema d'Integritat Institucional i del Pla de Mesures Antifrau
 - Referències
-

Introducció i marc normatiu

Fons europeus Next Generation UE i Pla de Recuperació Transformació i Resiliència

El Programa Next Generation UE va ser aprovat pel Consell d'Europa el 21/07/2020 per estimular la recuperació econòmica dels països de la Unió i fer front a les greus i negatives conseqüències econòmiques i socials causades per la pandèmia COVID19.

Aquest Programa conté com a instrument principal, el Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència (MRR), establert pel Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, que té quatre objectius principals: promoure la cohesió econòmica, social i territorial de la UE; enfortir la resiliència i la capacitat d'ajustament dels estats membres; mitigar les repercussions socials i econòmiques de la crisi de la COVID-19; i donar suport a les transicions ecològica i digital.

D'acord preveu el mateix Reglament (UE) 2021/241, cada Estat membre ha de dissenyar un Pla Nacional de Recuperació i Resiliència que inclogui les reformes i els projectes que proposa l'Estat per assolir aquests objectius.

L'esmentat Fons MRR assigna a Espanya fins a 140.000 milions d'euros entre els anys 2021 i 2026, per accedir al MRR l'Estat havia de redactar i presentar a aprovació el seu Pla de Recuperació Transformació i Resiliència (PRTR) que va ser aprovat pel Consell d'Europa el 13/07/2021 i que recull el conjunt d'inversions que es realitzaran, d'entrada, entre els anys 2021-2023, i el programa de reformes estructurals, projectes d'inversió i canvis normatius que es preveuen abordar.

L'obligatorietat de disposar d'un Pla de Mesures Antifrau

D'acord amb el principi de bona gestió financera dels pressupostos de la Unió consolidat per l'article 310 i 317 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE), el Reglament (UE) 2021/241 obliga als estats membres a incloure, en els PRTR que presentin, el disseny d'un sistema que contempli mesures adequades per protegir els interessos financers de la Unió, incloent-hi la prevenció, detecció i correcció dels conflictes d'interès, la corrupció i el frau en la utilització dels fons atorgats, en línia també amb el que ja preveia l'article 325 de l'esmentat TFUE.

En aquesta línia, a nivell normatiu l'Estat espanyol va iniciar la regulació amb el Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del PRTR.

Amb posterioritat i per Orde Ministerial, es van adoptar i recollir mesures d'agilització i de control en l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

És aquesta Ordre que, per tal de donar compliment a l'article 22 del Reglament (UE) 2021/241, expressament recull l'obligació de *“tota entitat decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un «Pla de mesures antifrau» que li permeti garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès”*. (Article 6.1)

Disposicions normatives que integren el marc jurídic

Normativa europea

- Reglament (UE) 2021/241, del Parlament Europeu i de Consell, de 12 de febrer, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR)
 - Article 22 regula les obligacions dels estats membres per a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.
- Reglament (UE, Euratom) 2020/2092, del Parlament Europeu i de Consell, de 16 de desembre, sobre un règim general de condicionalitat per a la protecció del pressupost de la Unió.
- Reglament (UE, Euratom) 2018/1046, de Parlament Europeu i de Consell, de 18 de juliol, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament financer de la UE)
 - Article 61 defineix conflictes d'interessos (entre els propis interessos i els de la Unió) i pauta el procediment a seguir en cas que aquest es produeixi
- Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió (Directiva PIF)
 - Articles 3.2 i 5 defineixen i regulen el frau (entès com a afectació a interessos financers de la Unió)
 - Article 4 defineix corrupció activa i passiva

Normativa interna

- Reial Decret Llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
-

- Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
 - Ordre HFP/1031/2021, de 29 de setembre, per la qual s'estableix el procediment i el format de la informació a proporcionar per les Entitats del Sector Públic Estatal, Autonòmic i Local per al seguiment del compliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i comptable de les mesures dels components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
 - Ordre TMA/957/2021, de 7 de setembre, per la qual s'aproven les bases reguladores de la concessió d'ajuts per a l'elaboració de projectes pilot de Plans d'acció local de l'Agenda Urbana Espanyola i la convocatòria per a la presentació de sol·licituds per a l'obtenció de les subvencions pel procediment de concurrència competitiva.
 - Reial Decret 203/2021, de 30 de març, pel qual s'aprova el Reglament d'actuació i funcionament de el sector públic per mitjans electrònics.
 - Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.
 - Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.
 - Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014.
 - Articles 64 relatiu a la lluita contra la corrupció i la prevenció dels conflictes d'interessos.
 - Article 71 referent a les prohibicions de contractar
 - Articles 332, 334 i 336
 - Llei 19/2013, del 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (estatal).
 - Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (catalana).
 - Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública, desenvolupa en aquests aspectes la Llei 19/2014.
-

Sistema d'Integritat Institucional

Un sistema de integritat institucional s'ha entès com un instrument de naturalesa preventiva, dirigit a millorar la infraestructura ètica de la Diputació de Barcelona, a prevenir la corrupció i les conductes públiques inadequades i, en conseqüència, a consolidar la confiança en la nostra institució.

La Diputació de Barcelona amb la voluntat de desenvolupar una autèntica política d'integritat institucional ha decidit dotar-se d'un Sistema d'Integritat Institucional. Aquest sistema recollirà, per una banda les actuacions ja en marxa en matèria de transparència i bon govern i per una altra impulsarà de noves, amb l'objectiu de generar major confiança i afecció a la ciutadania.

La integritat institucional és la pedra angular del bon govern i es fonamenta sobre la base de la transparència. Sense les polítiques i infraestructures de transparència no seria possible abordar amb solidesa iniciatives de bon govern, en general, ni d'integritat institucional, en particular.

La integritat institucional és una condició prèvia per a la legitimitat de l'acció de govern i, de manera més general, per la confiança en el govern. Per això la gestió de la integritat –entesa en aquest cas com a mecanisme de lluita contra el frau i la corrupció– ha estat una preocupació creixent en les nostres societats.

La gestió de la integritat institucional requereix un enfocament sistèmic, que tingui en compte i actuï sobre diversos elements interrelacionats i interdependents.

Així doncs, el Sistema d'Integritat Institucional de la Diputació de Barcelona identifica els elements essencials i determina les accions necessàries per tal d'assolir els estàndards ètics requerits.

Un sistema d'integritat institucional d'aquestes característiques ajuda als servidors públics i a la ciutadania a disposar d'una visió de conjunt i preventiva, que vagi més enllà de dinàmiques reactives i fragmentàries en relació a casos concrets.

Actualment i en compliment del marc normatiu vigent fins al moment, la Diputació de Barcelona té configurat un sistema de bon govern i qualitat institucional que constitueix un punt de partida en matèria de prevenció, detecció i millora en els àmbits de transparència, bon govern i qualitat institucional.

Els instruments amb els quals compta actualment la Diputació de Barcelona són:

- Comissió de Bon Govern, Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional
 - Comitè Directiu d'Administració Digital
 - Comitè Directiu de Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional
-

- Codi de conducta dels càrrecs electes i del personal directiu professional
- Codi de Bon Govern i Qualitat Institucional
- Bústia de Bon Govern
- Portal de la Transparència
- Protocol sobre la gestió interna de les sol·licituds per a l'exercici del dret d'accés a la informació pública
- Formació en matèria de transparència, d'ètica pública i bon govern

No obstant, és precís adaptar aquests instruments ja existents i crear-ne de nous específics per donar compliment a les exigències comunitàries i estatals derivades, d'una banda i amb caràcter general dels articles 61 del Reglament (UE) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, sobre normes financeres i article 22 del Reglament (UE) 2021/241, del Parlament Europeu i de Consell, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) i, per altra banda i amb caràcter específic a l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Procedeix en aquests moments, com s'esmentava, donar compliment als requeriments específics de l'Ordre HFP/1030/2021 i a les pautes que singularment determinin els Ministeris de l'Administració de l'Estat, com a entitats decisores dels Fons Next Generation, en el marc del MRR i per a la gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR).

En aquest context i com a element central del Sistema d'Integritat Institucional, s'impulsa l'aprovació del Pla de Mesures Antifrau (PMA) de la Diputació de Barcelona que empara els ens del seu sector públic, respecte dels quals es faran les adaptacions necessàries i valorant, en qualsevol cas, la necessitat de particularitzar a nivells inferiors en funció dels requeriments de cada un dels Fons atorgats.

Objectiu

L'objectiu de l'establiment del Sistema d'Integritat Institucional (SII) de la Diputació de Barcelona és desenvolupar i promoure una cultura d'integritat en l'exercici de les funcions públiques per part de tots els responsables i empleats, articulant de forma efectiva una infraestructura ètica.

Per això, aquest SII preveu l'adaptació dels instruments existents i l'aprovació d'aquells altres elements i accions que resultin necessaris per a la implantació efectiva d'un Pla de Mesures Antifrau corporatiu per a la Diputació de Barcelona i per als ens del seu sector públic que s'hi puguin adherir.

L'aprovació i desenvolupament del Pla de Mesures Antifrau (PMA) per a la gestió de fons europeus permetrà a la Diputació garantir que els fons corresponents al PRTR

que gestioni i s'executin, siguin utilitzats de conformitat amb les normes aplicables a la prevenció, la detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.

Àmbit subjectiu

L'àmbit subjectiu del Sistema d'Integritat Institucional i del seu pla de Mesures Antifrau comprèn la Diputació de Barcelona i preveu que els ens del seu sector públic s'hi puguin adherir, ja sigui en la seva totalitat o en aquells elements i/o accions que els resultin necessaris per complementar sistemes propis preexistents. Les adhesions es realitzaran, d'acord amb la Diputació, concretant en cada cas la forma d'incorporació als elements i/o accions del Sistema requerits.

Elements del Sistema d'Integritat Institucional

El Sistema d'Integritat Institucional de la Diputació de Barcelona es compon dels següents **elements**:

1. Pla de Mesures Antifrau
 2. Compromís ferm contra el frau
 3. Segregació de funcions i responsabilitats en les actuacions de gestió, control i pagament
 4. Gestió de Conflictes d'interès
 5. Mecanisme d'Avaluació del risc de frau
 6. Formació i conscienciació
 7. Codi ètic i Codis de conducta
 8. Bústia d>alertes
 9. Indicadors de frau (banderes vermelles)
 10. Gestió dels casos sospitosos de frau
 11. Gestió de presumptes casos de frau
-

Per a cadascun d'aquests elements es preveuen, en un apartat posterior, accions, encaminades a millorar les condicions que han de garantir la integritat institucional de la Diputació de Barcelona.

A continuació es fa una breu descripció dels elements que componen el sistema.

1. Pla de Mesures Antifrau

El Pla de Mesures Antifrau és, alhora, el primer dels elements del Sistema d'Integritat Institucional de la Diputació de Barcelona i l'instrument mitjançant el qual es despleguen i s'hauran d'implementar les seves accions.

El Pla, que s'aprova per part del Ple, amb validació prèvia de la Comissió de Bon Govern, Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional, s'estructura entorn del cicle antifrau (prevenció, detecció, correcció i persecució) i d'acord amb els elements del Sistema d'Integritat Institucional.

Es faculta a la Presidència per aprovar els elements que despleguen el Pla i es preveu una revisió anual o biennal del conjunt d'elements del Pla i, particularment, dels mecanismes d'avaluació de riscos.

Les accions que es consideri oportú realitzar fruit de la revisió anual o biennal, s'incorporaran a futurs Plans de Mesures Antifrau, que hauran de ser aprovats i impulsats en un cicle de millora contínua.

2. Compromís ferm contra el frau

La Diputació de Barcelona ha expressat en múltiples ocasions el seu compromís envers la integritat institucional en general i en la lluita contra el frau en particular.

Sense anar més lluny, la introducció del Codi de bon govern i qualitat institucional de la Diputació de Barcelona, aprovat pel Ple de la corporació de 30 de març de 2017, manifestava que:

“El dret de totes les persones a una bona administració s'incorpora a l'article 41 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea de l'any 2000 i està reconegut expressament a l'article 30 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, quan afirma que «totes les persones tenen dret que els poders públics de Catalunya les tractin, en els afers que les afecten, d'una manera imparcial i objectiva, i que l'actuació dels poders públics sigui proporcionada a les finalitats que la justifiquen».

El bon govern i la bona administració exigeixen adoptar instruments que en garanteixin el compliment, com ara el disseny d'una infraestructura ètica que incorpori el marc d'integritat institucional, en el qual l'elaboració i l'aprovació d'un codi ètic o de bon govern esdevenen una peça clau.

La Diputació de Barcelona, compromesa amb el desenvolupament d'iniciatives i actuacions que millorin la confiança de les persones en les institucions, s'obliga a

integrar la responsabilitat social en la seva estratègia i vetlla per garantir l'ètica institucional, juntament amb altres iniciatives vinculades a la transparència, l'accés a la informació pública i la rendició de comptes.

Amb aquest doble objectiu, la Diputació de Barcelona proposa aprovar aquest Codi de bon govern i qualitat institucional, en el marc del que estableix la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

El present codi formula una declaració de principis i compromisos amb una finalitat deontològica i de respecte als valors que inspiren els seus continguts, i recorda que aquests valors només tenen un sentit socialment valuós quan són exercits des de l'exemplaritat.

Un codi de bon govern i qualitat institucional no és una garantia de bona praxi, però constitueix una guia del que és exigible i dels valors i principis que han de fonamentar l'activitat pública.”

No obstant això, en paral·lel a l'aprovació del present Sistema d'Integritat Institucional i Pla de Mesures Antifrau de la Diputació de Barcelona, el Ple de la Diputació aprova un nou i explícit **compromís ferm de lluita contra el frau**, del qual es farà una àmplia divulgació.

3. Segregació de funcions i responsabilitats en les actuacions de gestió, control i pagament

A la Diputació de Barcelona, actualment, **les funcions i responsabilitats en matèria de gestió, control i pagament ja estan separades** entre: centre gestor, Secretaria, Intervenció i Tresoreria i es formalitzen mitjançant sistemes digitals que delimiten les possibles accions de cada actor.

En el marc del Pla de Mesures es preveu **descriure els procediments i circuits específics**, definits per l'Àrea de Recursos Humans, Hisenda i Serveis Interns, per a la gestió dels Fons del PRTR.

4. Prevenció i gestió de Conflictes d'interès

L'article 61 del Reglament 2018/1046 del parlament Europeu i del Consell estableix que existeix conflicte d'interès quan els agents financers i la resta de persones que participen en l'execució del pressupost tant de forma directa, indirecta i compartida, així com en la gestió, inclosos els actes preparatoris, l'auditoria o el control, vegin compromès l'exercici imparcial i objectiu de les seves funcions per raons familiars,

afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

Un primer requisit per a la prevenció de conflictes d'interès consisteix en la **publicació en l'agenda d'electes i personal directiu les reunions amb grups d'interès**, degudament acreditats.

D'acord a l'article 5 del Codi de conducta dels càrrecs electes i del personal directiu professional de la Diputació de Barcelona cal que aquests compleixin amb el deure d'incorporar a les seves agendes oficials els contactes que s'estableixin amb els grups d'interès "als efectes de fer públiques, en el portal de la transparència, les entrevistes, reunions o similars que mantinguin amb persones físiques o jurídiques que siguin considerades grups d'interès, d'acord amb el que preveu la Llei 19/2014 de transparència, accés a la informació i bon govern i la normativa de desplaçament".

En aquest sentit, la Diputació de Barcelona es va adherir al Registre de Grups d'interès de Catalunya, que és el cens centralitzat de persones físiques i les organitzacions que treballen per compte propi i participen en l'elaboració i l'aplicació de les polítiques públiques impulsades per les administracions públiques catalanes en defensa dels seus interessos i els de terceres persones o organitzacions.

L'objectiu d'aquest cens és incrementar la seguretat jurídica en l'àmbit de les relacions entre l'administració i els grups d'interès, i prevenir possibles conflictes d'interessos i la corrupció amb caràcter general. S'emmarca dins de les prescripcions establertes en la Llei 19/2014, de 29 de desembre, per a la consolidació d'una nova administració assentada sobre la transparència, l'accés a la informació i l'actuació ètica, objectiva, neutral i imparcial dels seus dirigents i treballadors, i la participació ciutadana durant el disseny i el desenvolupament de les polítiques públiques.

L'existència d'aquest Registre centralitzat reforça la transparència, perquè permet que tots els ciutadans puguin fer el seguiment de l'activitat dels grups d'interès davant les diverses administracions des d'un únic punt, fet que suposa un gran estalvi de recursos públics, perquè allibera les administracions de la despesa necessària per crear i mantenir un registre propi, i redueix les càrregues als ciutadans, les entitats i les empreses en establir el principi d'inscripció única.

La Diputació de Barcelona està integrada en del Registre de Grups d'Interès de Catalunya, de tal manera que és possible consultar la informació general i bàsica dels seus grups d'interès, sempre i quan s'hagin inscrit seguint les indicacions del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, el qual és responsable de la seva gestió.

En definitiva, es disposa de diversos instruments de gestió interna per reforçar el mecanisme de prevenció de Conflictes d'Interès:

- Instrucció per a la publicació de les agendes públiques dels càrrecs electes i del personal directiu professional.
- Pautes per a gestionar les sol·licituds de reunió amb càrrecs electes i personal directiu professional.
- Accés al Registre de grups d'interès de Catalunya.
- Cercador de grups d'interès de Catalunya.
- Model de Declaració sobre el compromís de sol·licitar la inscripció en el Registre de grups d'interès de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic
- Preguntes freqüents sobre "Grups d'interès: què són i com interactuar-hi", elaborat pel Consorci Administració Oberta de Catalunya (AOC), en el marc de la Xarxa de Governos Transparents.
- Accés a l'agenda pública d'electes i personal directiu professional.
- Accés restringit per a l'edició de l'agenda.
- Criteris lingüístics per a l'edició de l'agenda.
- Ordenació protocol·lària dels assistents en una entrada d'agenda.
- Terminologia sobre reunions virtuals en una entrada d'agenda.
- Geolocalitzar un esdeveniment d'agenda: coordenades de recintes corporatius i passos per obtenir les coordenades de longitud i latitud a partir d'una adreça.
- Dades obertes de l'agenda. Conté títol, data, descripció, imatge, URL, telèfon, e-mail, localització, assistents, etiquetes i classificació per temes de cada activitat.
- Infografia "Les agendes dels alts càrrecs i les activitats i registre dels grups d'interès.

Així mateix i per a la millor prevenció de Conflictes d'Interès, en el marc del Pla de mesures es preveu **definir un model de declaració d'absència de conflictes d'interès (DACI)** per a la Diputació de Barcelona i ens del seu sector públic i **implantar-la** començant pels àmbits funcionals que participen en la gestió dels fons europeus, establint, d'acord amb la Secretaria, la Intervenció i la Contractació, el procediment i el moment de subscripció.

Complementàriament també **es definiran els procediments adequats per abordar possibles conflictes d'interès.**

5. Mecanisme d'Avaluació del risc de frau

En el marc del Pla de mesures es preveu **disposar d'una metodologia d'avaluació de riscos ètics i de frau.** I, en base a aquesta metodologia, **realitzar avaluacions del risc de frau,** començant pels àmbits corporatius responsables de projectes del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) i avaluar també aquells àmbits directament vinculats a la seva definició i gestió.

6. Formació i conscienciació

La Diputació de Barcelona ha realitzat, promogut i col·laborat, els darrers anys, en **múltiples accions de formació i conscienciació a l'entorn de la transparència, el bon govern, l'ètica pública, la integritat institucional o la compliance pública;** entre altres temes relacionats.

No obstant això, en el marc del Pla de Mesures Antifrau es preveu definir, en coordinació amb la Direcció de serveis de Formació de la Mateix Diputació i amb l'Oficina Antifrau de Catalunya, un **Pla d'accions formatives i de conscienciació, adreçades a tots els nivells de la corporació i ens del sector públic, que tractin els diferents elements del Pla,** entre els quals: el compromís ferm, la bústia anònima, els conflictes d'interès (i les DACI), el risc de frau, ètica pública, codis de conducta, etc.

7. Codi ètic, codis de conducta i òrgans de garantia

El [Codi de bon govern i qualitat institucional de la Diputació de Barcelona](#), aprovat pel Ple de la corporació de 30 de març de 2017, recull el conjunt de principis i compromisos que ha d'assumir la corporació amb relació a les parts interessades (o *stakeholders*), i orienta les pautes de comportament de tot el personal al servei de la corporació amb la finalitat d'incrementar els nivells de transparència en la gestió pública i potenciar el comportament ètic i socialment responsable.

El Codi preveu el seu desplegament a través de l'elaboració de guies i codis d'aplicació específics per als diferents col·lectius, els quals hauran de concretar els comportaments a adoptar per a donar compliment als principis i compromisos de bon govern establerts.

Amb aquest codi, la Diputació demostra la voluntat d'exercir una bona governança, integrar la responsabilitat social a l'estratègia corporativa i impulsar una cultura d'ètica i bona convivència en el conjunt de la institució i del territori.



El [Codi de conducta dels càrrecs electes i del personal directiu professional de la Diputació de Barcelona](#) constitueix el primer instrument de desplegament del Codi de Bon Govern i Qualitat Institucional de la Diputació, i dona compliment al mandat previst a l'article 55.3 de la Llei 19/2014, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Aquest Codi, aprovat pel Ple de la corporació del 22 de març de 2018, és un marc autoregulator d'aplicació a tots els càrrecs representatius i el personal directiu de la

Diputació de Barcelona i de les entitats del seu sector públic que hi depenen íntegrament, els quals han de formalitzar la seva adhesió.

La finalitat principal del Codi és prevenir i impedir conductes no ajustades als valors i principis ètics i a les normes de que recull, a l'efecte de millorar la infraestructura ètica de la Diputació de Barcelona i aconseguir així un reforçament de la confiança ciutadana en aquesta institució i el nivell de govern que representa.

Els destinataris d'aquest Codi han de formalitzar-ne la seva expressa adhesió, acte que es fa efectiu en el termini d'un mes a comptar des del seu nomenament.

[La Comissió de Bon Govern, Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional](#), va ser creada per decret de Presidència de la Diputació, núm. 117, de data 18 de gener de 2017.

La Comissió té naturalesa política i transversal i la seva finalitat principal és la d'impulsar, realitzar el seguiment i el desplegament efectiu de les polítiques de transparència i, en general, del govern obert, de bon govern i de qualitat institucional, i de transformació digital a la Diputació de Barcelona; així com planificar i establir les bases de suport als ens locals de la demarcació per al desenvolupament dels seus objectius i les obligacions en aquests mateixos àmbits.

A data 23 de març de 2020 per decret de Presidència núm. 2894, es va aprovar l'actualització de la composició i el règim de funcionament de la Comissió i la creació dels dos Comitès directius que en depenen: Comitè Directiu d'Administració Digital i Comitè Directiu de Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional.

Les principals funcions de la Comissió són:

- La definició i seguiment les polítiques de transformació digital, transparència i, en general, del govern obert, i de bon govern i qualitat institucional a la Diputació.
- La definició del marc de col·laboració en aquestes matèries amb el sector públic de la Diputació i el seguiment del seu desenvolupament.
- La definició del marc del suport que s'ofereix als ens locals de la demarcació en aquests mateixos àmbits i el seguiment del seu desenvolupament.
- El seguiment de l'activitat dels comitès, subcomissions i grups de treball que en depenen.
- Qualsevol altra que li sigui encomanada pels òrgans de govern de la corporació.

En el marc del Pla de Mesures Antifrau es preveu **revisar el Codi de bon govern i qualitat institucional de la Diputació de Barcelona i el Codi de conducta dels alts càrrecs** actual, incorporant elements relatius als conflictes d'interès; així com **elaborar altres codis de conducta específics** relatius, per exemple, a la contractació, a les

subvencions i al conjunt dels empleats públics de la Diputació de Barcelona. També **revisar la composició de la Comissió de Bon Govern, Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional i del Comitè Directiu de Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional.**

8. Bústia d'alertes

La [Bústia de bon govern](#) és un canal electrònic de participació previst en el Codi de Bon Govern i Qualitat Institucional i que ofereix un espai per posar en coneixement de la corporació qualsevol acció o omissió que contradigui els principis de bon govern, i contribuir així a reforçar la gestió pública de la Diputació.

Mitjançant aquesta Bústia qualsevol persona o servidor públic pot comunicar conductes desenvolupades en el sí de l'organització que consideri contràries als principis o les regles ètiques i de bon govern i administració determinats en el marc normatiu vigent i particularment en el Codi de Bon Govern i Qualitat Institucional i en el Codi de conducta dels càrrecs electes i del personal directiu professional de la Diputació de Barcelona. Tot això, sens perjudici d'admetre les comunicacions per altres canals o de manera presencial a les oficines de registre. En aquests casos, però, no es pot garantir la confidencialitat de les comunicacions.

Aquesta Bústia de bon govern és també un canal on adreçar les consultes i dubtes en relació a l'aplicació del Codi de Codi de Bon Govern i Qualitat Institucional i del Codi de conducta dels càrrecs electes i del personal directiu professional de la Diputació de Barcelona, així com altres temes que es puguin derivar del bon govern de la institució: compatibilitats, conflictes d'interès, utilització eficient i responsable els recursos, etc.

En el supòsit que es consideri que es disposa d'indicis suficients o proves de l'ús o destinació fraudulents de fons públics o qualsevol aprofitament il·lícit derivat de conductes que comportin conflicte d'interessos o l'ús particular d'informacions derivades de les funcions pròpies del personal al servei del sector públic es posa a disposició també l'accés a la [Bústia anònima](#) de l'Oficina Antifrau de Catalunya.

L'Oficina Antifrau de Catalunya (OAC) vetlla per preservar la integritat de les administracions i del personal al servei del sector públic a Catalunya. El seu objectiu prioritari és prevenir i investigar possibles casos d'ús o destinació fraudulents de fons públics o qualsevol aprofitament il·lícit derivat de conductes que comportin conflicte d'interessos o l'ús particular d'informacions derivades de les funcions pròpies del personal al servei del sector públic.

L'Oficina Antifrau disposa de la Bústia de denúncies anònimes, un canal segur que permet l'anonimat durant tot el procés de comunicació i oculta la identificació del dispositiu del denunciador (adreça IP).

El Pla de Mesures Antifrau preveu **posar en funcionament una bústia anònima d'alertes en el marc de la Diputació de Barcelona** i **dotar la unitat responsable de la gestió de la bústia** de les condicions (independència orgànica i funcional; sistemes informàtics segregats, marc jurídic, etc.) i dels recursos (equip especialitzat) necessaris per desenvolupar la seva activitat d'acord a les previsions legals i a les experiències ja existents.

9. Indicadors de frau (banderes vermelles)

En el marc del Pla de Mesures Antifrau es preveu **definir un sistema d'indicadors** d'eventuals fraus i **explotar les dades** contingudes en els sistemes d'informació de la corporació i en d'altres d'externs.

10. Gestió dels casos sospitosos de frau

En el marc del Pla de Mesures Antifrau es preveu dissenyar i aprovar un **procediment per al seguiment de casos sospitosos**, en el qual es prevegin les actuacions a realitzar en cada cas i els àmbits responsables de realitzar-les; i **qualificar el frau**, en el marc d'aquest procediment, com a sistèmic o puntual.

També s'estableix **retirar, quan així es determini en el marc del procediment, els projectes amb finançament del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) potencialment afectats**, ja sigui de forma total o parcial, segons correspongui.

11. Gestió de presumptes casos de frau

La Diputació de Barcelona, en el seu funcionament ordinari, realitza totes les accions previstes per la llei per tal de, eventualment, perseguir els casos de frau que es poguessin detectar.

No obstant això, en el marc del Pla de Mesures Antifrau, es preveuen les **actuacions a realitzar davant l'existència de frau**, segons correspongui en cada cas:

- Comunicar a l'entitat decisora / executora.
 - Denunciar davant el Servicio Nacional de Coordinación Antifraude (SNCA).
 - Inici d'informació reservada / expedient disciplinari.
 - Denúncia davant la fiscalia i els tribunals competents.
-

En el mateix sentit, dissenyar i **aprovar un procediment a tal efecte, en el qual es concretin les actuacions necessàries en cada cas i els àmbits responsables de realitzar-les.**

Accions del Sistema d'Integritat Institucional: Pla de mesures antifrau

El Pla de Mesures Antifrau és l'instrument, emmarcat dins del Sistema d'Integritat Institucional de la Diputació de Barcelona, mitjançant el qual es despleguen les accions concretes, previstes normativament per al control del risc de frau, en especial èmfasi en l'àmbit d'execució dels Fons del MRR en el sí de la Diputació de Barcelona, i dels ens del seu sector públic que participin d'aquests Fons, en tot cas, tenint en compte les competències que, en matèria de frau, li són pròpies com a entitat local.

Les accions s'ordenen d'acord amb les fases del cicle antifrau: prevenció, detecció, correcció i persecució.

Accions de prevenció

Id	Element	Acció
1	Pla de mesures antifrau	
10		Redactar el pla, estructurat en el "cicle antifrau": prevenció, detecció, correcció i persecució; i integrat en el Sistema d'Integritat Institucional de la Diputació de Barcelona. (acció completada)
11		Aprovar el pla per part del Ple; amb validació prèvia de la Comissió de Bon Govern, Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional.
12		Facultar la Presidència per aprovar els elements que despleguen el pla.
13		Preveure una revisió anual o biennal del conjunt d'elements del pla i, particularment, dels mecanismes d'avaluació de riscos.

Id	Element	Acció
2	Compromís ferm contra el frau	
20		Aprovar una declaració manifestant el compromís ferm contra el frau.

21	Divulgar àmpliament l'aprovació del Sistema d'Integritat Institucional, del Pla de mesures antifrau i el compromís ferm contra el frau i la corrupció.
----	--

Id	Element	Acció
3	Segregació de funcions i responsabilitats en les actuacions de gestió, control i pagament	
30		Les funcions i responsabilitats en matèria de gestió, control i pagament ja estan separades entre: centre gestor, Secretaria, Intervenció i Tresoreria. (acció completada)
31		Descriure els procediments i circuits específics, definits per l'Àrea de Recursos Humans, Hisenda i Serveis Interns, per a la gestió dels fons.

Id	Element	Acció
4	Prevençió i gestió de Conflictes d'interès	
40		Gestió i publicació de reunions amb grups d'interès (requisit Registre de grups d'interès). (acció completada)
41		Definir un model de declaració d'absència de conflicte d'interès (DACI) per a la Diputació de Barcelona.
42		Implantar les DACI començant pels àmbits funcionals que participen en la gestió dels fons, establint, d'acord amb la Secretaria, la Intervenció i Contractació, el procediment i moment de subscripció.
43		Establir procediments adequats per abordar possibles conflictes d'interès.

Id	Element	Acció
5	Mecanisme d'Avaluació del risc de frau	

50	Disposar d'una metodologia d'avaluació de riscos ètics i de frau.
51	Realitzar avaluacions començant pels àmbits corporatius responsables de projectes del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) i en aquells directament vinculats a la seva definició i gestió

Id	Element	Acció
6	Formació i conscienciació	
60		Accions de formació relatives a transparència i bon govern. (acció permanent)
61		Definir, en coordinació amb la Direcció de serveis de Formació i l'Oficina Antifrau de Catalunya, un Pla d'accions formatives i de conscienciació, adreçades a tots els nivells de la corporació, que tractin els diferents elements del pla, entre els quals: el compromís ferm, la bústia anònima, els conflictes d'interès (i les DACI), el risc de frau, ètica pública, codis de conducta,...

Id	Element	Acció
7	Codi ètic, codis de conducta i òrgans de garantia	
70		Codi de Bon Govern i Qualitat Institucional de la Diputació. (acció completada)
71		Codi de conducta dels càrrecs electes i del personal directiu professional de la Diputació de Barcelona. (acció completada)
72		Revisar el Codi de bon govern i qualitat institucional de la Diputació de Barcelona i el Codi de conducta dels alts càrrecs actual, incorporant elements relatius als conflictes d'interès.
73		Elaborar altres codis de conducta específics relatius, per exemple, a la contractació, a les subvencions i al conjunt dels empleats públics de la Diputació.

74

Revisar la composició de la Comissió de Bon Govern, Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional i del Comitè Directiu de Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional.

Accions de detecció

Id	Element	Acció
8	Bústia d>alertes	
80		Bústia de bon govern (no anònima). (acció completada)
81		Posar en funcionament una bústia anònima d>alertes.
82		Dotar la unitat responsable de la gestió de la bústia de les condicions (independència orgànica i funcional; sistemes informàtics segregats, marc jurídic, etc.) i dels recursos (equip especialitzat) necessaris per desenvolupar la seva activitat d'acord a les previsions legals i a les experiències ja existents.

Id	Element	Acció
9	Indicadors de frau (banderes vermelles)	
90		Definir un sistema d'indicadors d'eventuals fraus.
91		Explotar les dades contingudes en els sistemes d'informació de la corporació i en d'altres d'externs.

Accions de correcció

Id	Element	Acció
10	Gestió dels casos sospitosos de frau	
100		Dissenyar i aprovar un procediment per al seguiment de casos sospitosos, en el qual es prevegin les actuacions a realitzar en cada cas i els àmbits responsables de realitzar-les.
101		Qualificar el frau, en el marc d'aquest procediment, com a sistèmic o puntual
102		Retirar, quan així es determini en el marc del procediment, els projectes amb finançament del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) potencialment afectats, ja sigui de forma total o parcial, segons correspongui.

Accions de persecució

Id	Element	Acció
11	Gestió de presumptes casos de frau	
110		Preveure en el Pla la aprovació d'un procediment amb les actuacions a realitzar davant l'existència de frau: Comunicar a l'entitat decisora/executora / Denunciar davant el Servicio Nacional de Coordinación Antifraude (SNCA) / Inici informació reservada / expedient disciplinari / Denúncia davant la fiscalia i els tribunals competents
111		Dissenyar i aprovar un procediment a tal efecte, en el qual es prevegin les actuacions a realitzar en cada cas i els àmbits responsables de realitzar-les.

Estructura organitzativa per a l'impuls i seguiment del Sistema d'Integritat Institucional i del Pla de Mesures Antifrau

La Diputació de Barcelona compta amb diverses **estructures organitzatives** per a l'impuls i seguiment del Sistema d'Integritat Institucional i del Pla de Mesures Antifrau.

[La Comissió de Bon Govern, Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional](#), va ser creada per decret de Presidència de la Diputació, núm. 117, de data 18 de gener de 2017.

La Comissió té naturalesa política i transversal i la seva finalitat principal és la d'impulsar, realitzar el seguiment i el desplegament efectiu de les polítiques de transparència i, en general, del govern obert, de bon govern i de qualitat institucional, i de transformació digital a la Diputació de Barcelona; així com planificar i establir les bases de suport als ens locals de la demarcació per al desenvolupament dels seus objectius i les obligacions en aquests mateixos àmbits.

A data 23 de març de 2020 per decret de Presidència núm. 2894, es va aprovar l'actualització de la composició i el règim de funcionament de la Comissió i la creació dels dos Comitès directius que en depenen: Comitè Directiu d'Administració Digital i Comitè Directiu de Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional.

Per altra banda, disposa d'un [Gabinet d'Innovació Digital](#) amb funcions assignades que inclouen impulsar, planificar, dirigir i coordinar la realització de les activitats vinculades amb el desenvolupament dels projectes d'administració digital, transparència i govern obert a la Diputació de Barcelona, així com també donar suport als municipis i ens locals de la demarcació en aquests àmbits de treball, amb l'objectiu de construir un entorn i unes eines de relació institucional amb la ciutadania més eficients, obertes i transparents.

Així doncs, el **seguiment** del Sistema d'Integritat Institucional, en general, i del Pla de Mesures Antifrau de la Diputació de Barcelona, en particular, correspon a la Comissió de Bon Govern, Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional i, en darrer terme, al Ple, que l'haurà aprovat, o a la Presidència de la Diputació de Barcelona, per delegació.

El seu **desplegament** s'orientarà des del Comitè Directiu de Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional.

L'**execució i la gestió de continuïtat** de les mesures es conduirà des del Gabinet d'Innovació Digital, en estreta col·laboració amb tots els àmbits funcionals implicats.

Adicionalment, i tal com preveu el Pla de Mesures Antifrau, caldrà revisar la composició de la Comissió de Bon Govern, Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional i del Comitè Directiu de Transparència, Govern Obert i Qualitat Institucional per incorporar figures externes i independents.

També dotar la unitat del Gabinet d'Innovació Digital responsable de la gestió de la bústia anònima d'alertes i de la gestió dels conflictes d'interès de les condicions (independència orgànica i funcional; sistemes informàtics segregats, marc jurídic, etc.) i dels recursos (equip especialitzat) necessaris per desenvolupar la seva activitat d'acord a les previsions legals i a les experiències ja existents.

Es realitzarà periòdicament una **revisió** dels elements i accions del Pla de Mesures Antifrau, en general, i dels processos i controls relacionats amb el frau, en particular, per a millorar allò que sigui necessari; donant lloc a nous plans antifrau.

Recursos pel desenvolupament del Sistema d'Integritat Institucional i del Pla de Mesures Antifrau

La Diputació de Barcelona es compromet a garantir els recursos humans i materials necessaris per desenvolupar les accions recollides en el Pla de Mesures Antifrau, així com de la dotació pressupostària per fer front a les contractacions necessàries.

En aquest sentit, per al disseny, impuls, execució, seguiment i gestió de continuïtat de totes les accions descrites caldrà adoptar accions internes per incorporar efectius a l'àmbit de **Transparència, Bon govern i Integritat de la Diputació de Barcelona**.

Sens perjudici de l'anterior es requerirà de contractacions externes per al desenvolupament de les accions més especialitzades com poden ser, per exemple, l'avaluació de riscos i la formació.

En la **col·laboració institucional** es considera estratègica l'aliança amb l'Oficina Antifrau de Catalunya.

També caldrà desplegar determinades accions en col·laboració amb altres entitats, com ara el Consorci Administració Oberta de Catalunya (AOC) i aquelles que s'empenguin en el marc de la Xarxa de Governos Transparents de Catalunya (XGTC).

Així mateix, aquests col·laboració institucional comprèn també les entitats municipalistes com són la Federació de Municipis de Catalunya (FMC), amb la que ja s'han emprès accions de col·laboració inicials per a la formació i amb l'Associació de Municipis de Catalunya per, entre d'altres, explorar el seu projecte de Plans d'Integritat.

Per altra banda, s'hauran de tenir presents els instruments desplegats per alguns ajuntaments i els que aportin també entitats municipalistes supra-autonòmiques, així com el resultat de treballs que puguin fer entitats com la Fundación Democracia y Gobierno Local.

També, particularment per la vinculació de la pròpia Diputació de Barcelona, caldrà tenir en compte el desplegament del Pla d'acció de l'Open Government Partnership (Eix 2: Plans d'integritat als ens locals de Catalunya: instruments per a la lluita contra la corrupció, el foment del bon Govern i l'ètica pública).

Referències

Per ordre cronològic:

- OECD (2005), Public Sector Integrity: A Framework for Assessment.
 - Generalitat de Catalunya (2005), Informe sobre Bon Govern i Transparència Administrativa. Grup de Treball Bon Govern i Transparència Administrativa.
 - OECD (2008), Towards a Sound Integrity Framework: Instruments, Processes, Structures and Conditions for Implementation.
 - OECD (2008), Components to Integrity: Data and Benchmarks for Tracking Trends in Government.
 - Parlament de Catalunya (2014), Llei 19/2014 de transparència, accés a la informació pública i bon govern.
 - Transparency International EU Office (2014), The European Union Integrity System.
 - Parlament de Catalunya, (2015). Dictamen de la Comissió d'Investigació sobre el Fraud i l'Evasió Fiscals i les Pràctiques de Corrupció Política.
 - Síndic de Greuges de Catalunya (2016, 2017, 2018, 2019 i 2021), Informe sobre transparència, accés a la informació pública i bon govern.
 - Villoria, M. i Forcadell, X. (2015), Bon Govern, transparència i integritat institucional al govern local, Diputació de Barcelona.
 - Parlament de Catalunya (2017), Informe de la Comissió d'Estudi de les Mesures de Lluita contra la Corrupció per a la Regeneració Democràtica.
 - Parlament de Catalunya (2021), Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública, desenvolupa la Llei 19/2014, del 29 de desembre.
 - Oficina Antifraud de Catalunya (2021), Guia per enfortir el sistema d'integritat institucional.
 - Generalitat de Catalunya (2021), Pla d'acció Open Government Partnership Catalunya.
 - Ministerio de Hacienda y Función Pública (2021), Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
 - Ministerio de Hacienda y Función Pública (2022), Orientaciones para el Refuerzo de los mecanismos para la prevención, detección y corrección del fraude, la corrupción y los conflictos de intereses, referidos en el artículo 6 de la Orden HFP
-

1030/2021, de 29 de septiembre, por la que se configura el sistema de gestión del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia.